

Posudek oponenta na bakalářskou práci Jitky Hantové Lidé s tělesným postižením na vozíku a jejich pohled na fyzické a psychické bariéry

Autorka předložila práci empiricko-teoretického charakteru, zabývající se nepříliš frekventovaným tématem, pohledem lidí s tělesným postižením odkázaných na vozíček, na své „životní“ bariéry. Ve třech kapitolách analyzuje základní pojmy, charakterizuje fyzické i psychické bariéry. V praktické části prezentuje výsledky šetření názorů vozíčkářů.

První kapitola se zabývá charakteristikou tělesného postižení, jeho specifickými formami i samotným pojmem bariéra.

Část věnovaná fyzickým bariérám se zaměřuje na nejtypičtější překážky, vyskytující se ve fyzickém prostředí člověka. V práci je vymezeno nejen bariérové, ale i bezbariérové prostředí domů, chodníků, budov i veřejných prostranství. Častou překážku v tomto směru představuje hromadná doprava, ale i konkrétní okolnosti spojené s nástupem do dopravního prostředku. K místům obsahujícím překážky je možné počítat i parkovací prostory, veřejná WC a samozřejmě samotný byt. V závěru kapitoly autorka upozorňuje na možné způsoby zlepšování bezbarierovosti prostředí.

Na první pohled méně časté mohou být psychické bariéry. Ovšem ty, jak je v práci správně uvedeno, mohou vznikat jak na straně zdravých, tak i samotných postižených jednotlivců. Nejčastější psychické bariéry vznikají v rámci komunikace, stigmatizace, kontaktů s okolím, pracovního uplatnění, vzdělání, rodiny a navazování partnerských vztahů. Autorka připomíná, že psychické bariéry mohou být tíživější než bariéry fyzické, protože jsou spojené často se zbytečnými předsudky, bezohledným jednáním, či nezájmem rodiny. Současně jsou uvedeny i cesty, jak je odstraňovat. K takovým patří např. nezaujatý postoj, rovnocenné jednání, ohleduplný, ale ne příliš pečující přístup a také vyrovnané příležitosti.

V praktické části byly prezentovány výsledky dotazníkového šetření, do něhož se zapojilo 21 respondentů, vozíčkářů. Samotné sociodemografické údaje jsou zajímavé. Výzkumný soubor byl složen ze 2/3 z mužů a 1/3 žen. Dvě třetiny měly základní vzdělání nebo střední vzdělání bez maturity a zbývající třetina maturitu či vysokoškolské vzdělání. Téměř ve stejném poměru se objevil podíl vozíčkářů, kteří přišli k postižení v důsledku úrazu nebo nehody (62 %).

Z odpovědí vyplynulo, že převážná většina nemá problém se vstupem do veřejných budov. Více než čtyřem pětinám nemožnost bezbariérového přístupu nebrání v návštěvě kulturních akcí. Ovšem ve veřejných prostorách stále existuje mnoho překážek. Více než 70 % dotázaných se také musí každodenně vyrovnávat s životem v běžném bytě, či domě.

Při posuzování psychických bariér více než polovina dotázaných je spokojena s ohleduplností veřejnosti. I v jiné souvislosti se ukazuje, že téměř tři čtvrtiny nepokládají vztahy s většinovou společností za znevýhodňující. Pozitivní je, že převážná většina respondentů cítí oporu v rodině. Jedním z velkých problémů se jeví nedostatečná možnost tělesně postižených najít si odpovídající

zaměstnání. Z poznatků šetření rovněž vyplynulo, že vozíčkáři se cítí lépe ve společnosti zdravých lidí, než v okruhu podobně postižených. K dokreslení situace tělesně postižených slouží i přílohy , zejména IV. A VII.

Autorka by měla zodpovědět otázku, zda pozoruje rozdíly v přístupech k vozíčkářům v rámci běžné veřejnosti a samotných sociálních pracovníků.

Přes drobné formulační a gramatické nedostatky (s.12 chybění výsuvné plošiny, s.13 parametry a specifika mohli, tyto specifika) autorka prokázala schopnost předložit kvalitní text bakalářské práce a proto ji doporučuji k obhajobě.

dr. Ján Mišovič, CSc.

V Praze 4.května 2011